

Espezie exotikoen sartzapena: bertako faunarentzako arriskua

Gaztelugatxeko sugandilen adibidea, kanpoko espezieen sartzapenak ekosisteman eta biodibertsitatean eduki dezakeen eraginaren adibide bat besterik ez da. Bertakoa ez den faunaren sartzapenak, beste hainbat espezie autoktonoren desagerpena eragin dezake eta era berean, ekosistemaren desoreka sor dezake. Zoritxarrez, sartzapenen emaitzak sarritan denbora askoren ostean baizik ez dira ulergarriak, dagoeneko, bere ondorioek atzera bueltarik ez dutenean. Aipaturiko mehatxuak direla eta, ingurune naturalean espezie exotikoen sartzapena ekiditea ezinbestekoa da.

© Iñaki Sanz-Azkue

ARANZADI

zientzi elkarteak . society of sciences
sociedad de ciencias . société de sciences

HERPETOLOGIA behatokia

observatorio . observatory . observatoire

**BERMEOKO
UDALA**

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

INGURUMEN ETA LURRALDE
ANTZARAREN SAILA
DEPARTAMENTO DE MEDIO
AMBIENTE Y ORDENACIÓN DEL
TERRITORIO

INFORMAZIO GEHIAGO: www.aranzadi-herpetologia.org

galerissa

Gaztelugatxeko Sugandilak

ARANZADI

zientzi elkarteak . society of sciences
sociedad de ciencias . société de sciences

Gaztelugatxeko jatorrizko sugandila

Sugandilak ahalmen kolonizatzaile handiko narrastiak dira. Milaka urteetan zehar animalia hauek kantaurialdeko gunerik eguzkitsuenetan, kostan barne, bizi izan dira. Horma-sugandila (*Podarcis muralis*) Euskal Autonomia Erkidegoko zati handi batean aurki daiteke eta Bizkaiko kostan eta irletan arrunta da.

Gaztelugatxe (Biotopo Babestu moduan izendaturikoa), Aketze irla eta inguruko kosta horma-sugandilaren bizileku izan dira urteetan zehar. Duela gutxi arte, Gaztelugatxeko gunerik eguzkitsuenetan,

hegoaldeko magalean eta gainaldean oso arrunta zen eta kostako habitata osatzen duten harkaitzen zuloetan, zuhaixketan eta ermitara doan bideko hormako harri arteko ezkutalekuetan ikus zitekeen.

Sugandilaren habitata Gaztelugatxan

jatorriko irla eta irlatxoetan (Pitiusetako artxipelagoan), areatza eta zuhaixkez osaturiko lur harritsueta bizi da, Gaztelugatxan aurkitu duen habitataren oso antzeko lekuetan, hemengotik landarediaren osaketarengatik soilik bereizten direnetan. Litekeena da Euskal Herriko kostako klima epela, tenperatura aldaketa handirik gabekoa, lagungarri izana azken hamarkadan Gaztelugatxe kolonizatzeke. Datozen urteetarako klima aldaketa dela eta iragarritako dauden tenperatura igoerak lagungarri izan daitezke bere sartzapena aurrera ateratzeko.

Ekosistemarentzako mehatxua?

Pitiusetako sugandila horren ondo moldatu da Gaztelugatxeko ingurura, bertako sugandila, autoktonoa, erabat bota duela lekutik. Egun, bertan dagoen espezie ugariena da. Horma-sugandilarekin izan duen lehian, Pitiusetako sugandilak duen tamaina handia eta iaera erasokorra lagungarri izan ditu, baita klimatologiaren

Gaztelugatxe inguruak

arabera aktibitate orduak aldatzeko duen ahalmenak eta duen dieta anitzak ere (animalia ezberdinez, hostoez, loreez, haziez, fruituez eta polenez osatuak). Hau dela eta, Gaztelugatxeko gunerik eguzkitsuenak hartu ditu, garai batean horma-sugandilarenak ziren gunek. Honela, egun Pitiusetako sugandila bertan ugaltzen da eta erraza da espezie honetako animalia gazteak ikustea.

Itxuraz, Pitiusetako sugandilari txiki geratu zaio jada Gaztelugatxe eta dagoeneko lurmuturra kostarekin elkartzen den genetiko oso gertu ikusi da. Denbora gutxian kostako gertuko guneetara zabal daiteke, eta etorkizunean kostatik, Bizkaiko herpetofaunako espezie berri bat bihurtuz. Bestalde, ezin da jakin guzti honek Bizkaiko kostako ekosistemarentzat ekar dezakeen ondorioa. Jakina da, gertatuko litzatekeen lehendabiziko gauza horma-sugandila lekutik botako lukeela dela, baina gainontzeko musker, ornogabe eta landareekiko izango lukeen eragina ezin da oraindik ere aurreikusi. Esaterako, bere jatorriko lekuan Pitiusetako sugandilak hazi-banatzaille lana egiten du.

Gaztelugatxeko sugandilak lehiakide berri bat du

90. hamarkadan, aldiz, jatorri ibizarra duen eta gizakiak sartu den sugandila baten presentzia atzeman zen Gaztelugatxan. Pitiusetako sugandila (*Podarcis pityusensis*) du izena, Mediterraneoko kostako giroari oso ondo moldaturik dago eta ahalmen inbaditzaile handiko animalia da. Bere

Pitiusetako sugandila (*Podarcis pityusensis*) beldua